

JÁN BABARÍK

JUMPER

MARENČIN PT

JÁN BABARÍK

J U M P E R

MARENČIN PT

Vydanie knihy z verejných zdrojov podporil

u. fond
na podporu
umenia

© Ján Babarík, 2019

© Marenčin PT, spol. s r. o., 2019

Jelenia 6, 811 05 Bratislava, Slovakia

www.marencin.sk marencin@marencin.sk

Cover design © Michal Šplho · Design Amorandi

Layout © Marenčin Media, s. r. o.

800. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0479-4

STATOČNÝ CHLAPÍK

Karol Pupala dvakrát autom obkrúžil blok, kým hľadal parkovacie miesto. Napokon sa rozhodol porušiť pravidlá a zaparkoval na tráve medzi dvomi platanmi. Nestihol ani poriadne vystúpiť z auta a už pri ňom stála mladá žena v uniforme košickej mestskej polície.

„Tu nesmiete parkovať,“ povedala.

Karol si nacvičeným pohybom odhrnul sako a ukázal odznak, pripnutý na opasku.

„Pupala, kriminálka Žilina. Dvakrát som to tu obišiel a nenašiel som...“

„To je v poriadku. Ako dlho sa zdržíte?“

„Nie viac ako hodinu. Len vypočujem jednu pani.“

„Dobre. Dám pozor, aby sme vám nezaložili papuču,“ povedala a usmiala sa naňho. Prejav kolegiality s kriminalistom jej robil dobre.

„Ďakujem,“ povedal Karol a tiež sa usmial. Keď okolo nej prechádzal k vchodovým dverám, ešte jej priateľsky kývol hlavou.

Mária Hatalová ho zrejme videla z okna, lebo dvere otvorila bzučiacom ešte skôr, ako jej stihol zazvoniť. Napriek tomu stlačil zvonček.

„Už vás čakám,“ ozvalo sa z reproduktora.

„Ale ja neviem poschodie.“

„Druhé.“

Počkal si na výťah. Bolo dosť dusno a chôdzou po schodoch by sa zbytočne spotil. Dvere bytu na druhom poschodí mu otvorila príjemná mestská dáma. Mala vkusne upravené šedivé vlasy, jemný mejkap a pohodlné domáce oblečenie. Očividne sa nesnažila svojich sedemdesiat rokov zakrývať, len prikrášliť. Avšak chôdza ju zrádzala. Ani palička v ruke jej nepomohla schovať problémy. Karol vedel o jej nedávnej transplantácii bedrového kĺbu.

„Pupala,“ predstavil sa. „Hovorili sme spolu po telefóne.“

Usmiala sa naňho a pokynula mu, aby vstúpil.

„Ja viem. A nemusíte sa dovnútra ponáhľať, nech susedia vidia, aké mám návštevy.“

Karol vošiel a vyzul sa v predsieni.

„Dáte si kávu, čaj?“

„Len vodu, prosím. Z vodovodu.“

Keď sa usadili v obývačke, on na gauči, ona v hojdacom kresle oproti, spýtala sa:

„Tak ma teda prekvapte. Som zvedavá, čo vám stálo za to, aby ste sem prišli až zo Žiliny.“

Karol sa napil. Hoci bol smädný, nevypil celý pohár naraz, lebo predpokladal, že by hneď vstala a išla mu ho znova naplniť. Nechcel jej ešte priťažičť, keď videl jej problémy s chôdzou.

„Ako viete, kvôli výstavbe zjazdovky na Kysuciach zrovnali so zemou rodný dom vašich rodičov, teda, skôr môžeme hovoriť o rozpadnutej drevenici na samote, a exhumovali ich pozostatky, keďže obaja boli pochovaní neďaleko.“

„Áno, áno, isteže viem, veď som na to dávala u notára súhlas.“

„Áno. Podľa vašich inštrukcií budú pozostatky prevezené do Košíc a pochované v miestnom cintoríne.“

„Joj, veď už konečne. Odkedy mám problémy s kĺbom, som

pri ich hrobach nebola. Takto mi to bude lepšie, aj na Všetich svätých, viete. Ale nejako sa to natahuje. Veď ich vykopali pred dvomi týždňami.“

„Kedy ste naposledy boli pri ich hrobach?“

„To ste ma zaskočili... Hádám aj desať rokov to už bude. Viete, s tým mojím kĺbom... Keby sa tam dalo prísť autom, zať by ma raz za rok vyviezol, lenže to je ešte skoro kilometer pešo, od... od... čo musí odparkovať. Dakedy zapriahli koňa do voza, a či pršalo, alebo snežilo, stále vyšli. Ale my sme tam už potom nebývali, otec postavil dom v Lutišách. Chodievali sme tam len na opekačky alebo pozbierať ovocie na jeseň. Aj čučoriedky aké tam rástli, to keby ste videli! A tých malín! Pánečku, aj za dve vedrá sme nazbierali. To potom moja mamka...“

„Prepáčte, nerád vám skáčem do reči, ale musíme sa vrátiť k veci.“

Mária Hatalová sa pobavene zasmiala.

„Ja som taká stará baba, viete? Málo mám návštev, a keď sa rozpovedám, neviem kedy...“

„Všimli ste si vtedy pred desiatimi rokmi na hrobach niečo zvláštne?“

„Ehhh, nie. Boli zarastené starou trávou, viete, nikto sa o ne pravidelne nestará, to nie je ako na cintoríne. Aj kríky na nich rástli, kadečo, ale to sme vždycky povytínali. No teraz ako to muselo vyzeráť, to si nechcem...“

„Niektorí iní tam bol počas tých desiatich rokov?“

Nakrátko sa zamyslela a zvrátila čelo.

„Nemyslím. Deti tam nechodia... Dcéra so zaťom žijú v Rakúsku a odkedy bývam tu, chodievajú ma navštevovať sem. Načo by chodili staré hroby obzerať? No a syn, chudák, zomrel. Už je to dávno, dvadsaťdva rokov, si predstavte, ako ten čas letí.“

„Spomínate si na pohreb svojho otca?“

„No pravdaže! To bolo v roku 1975. Mala som dvadsaťsedem rokov. Otec zomrel veľmi náhle. Nič mu nebolo, zdravý ako repa a naraz zomrel. Nie celkom naraz, viete? Večer sa začal cítiť zle, slabo, a z hodiny na hodinu sa to stupňovalo. Kým sme sa spamätali a zavolali sanitku, tak odišiel.“

„Dávali ste mu niečo do hrobu? Okrem kvetov?“

„No áno, tá jeho slávna truhlička! Našli ste ju tiež? Mal takú hrubú železnú truhličku. Vyzerala skôr ako trezor. Do nej si zamykal svoje poklady. Otec bol veľmi... veľmi tajuplný, viete? Ten vám vedel rozprávať o takých veciach, že sme iba ústa otvárali. Všetky deti ho milovali.“

„Čo bolo v tej krabičke?“

„Neviem už presne. Ja som vtedy už niekoľko rokov žila svoj život v Dolnom Kubíne, viete? Toto už presne neviem. No, rôzne veci, ktorými nás v detstve ohuroval. Ale niektoré nám nikdy neukázal. Tá truhlička bola vždy zamknutá. Len on sa do nej vedel dostať.“

„Našli sme tam mobil.“

„Ako... Ako prosím?“

„Mobil. Mobilný telefón. Alcatel One Touch, rok výroby 2000. Horná stena truhličky bola prehnitá, celá jeho rakva, aby ste mi rozumeli, bola zhnitá a prakticky neexistovala. Tá kovová truhlička sa relatívne dobre zachovala, ale vrch bol skorodovaný a prepadnutý. Do vnútra prenikla zemina a vlhkosť, čo urýchlilo rozklad predmetov. Predpokladám, že touto cestou sa do truhličky dostal aj telefón.“

Mária Hatalová strnulo hľadela do prázdna pred sebou, akoby prestala vnímať.

„Pani Hatalová, ste v poriadku?“

„To nie je možné,“ hlesla.

„Isteže nie. Ako som povedal, telefón sa do truhličky vsypal cez zhnitý vrch. Otázkou je, kto a prečo ho tam dal. Keďže sme v hrobe našli pozostatky len jedného človeka, musíme pracovať s hypotézou, že to nemusí byť váš otec. Je možné, že sa tam mafia v deväťdesiatych rokoch zbavila nejakého tela. Z toho obdobia je množstvo nezvestných osôb. Možno niekoho pochovali do starého hrobu, aby sa vyhli riziku vyšetrovania pri náhodnom objave kostí. A stratili pri tom telefón.“

„To nie je možné,“ zopakovala.

„Pozostatky, ktoré sme v hrobe našli, sme poslali na dôkladnú expertízu, ktorá potvrdí, či pochádzajú z jedného človeka a z jedného, povedal by som, pohrebu. A ten mobil sme tam, samozrejme, poslali tiež. Preto sa ten prevoz tak natahuje.“

Hatalová sa s námahou postavila. Keď sa pozrela na Karola, už nemala ten svoj vlúdny pohľad. Brada sa jej mierne triasla.

„Odídte, prosím.“

Karol sa váhavo postavil. Očakával, že ju to rozruší. Nieкто prekopal hrob jej otca, koho by to nechalo chladným, však? Ale myslel si, že to bude miernejšie.

„Mám odísť?“

„Áno, choďte. Nechajte ma samú.“

„Ono v podstate...“

„Choďte! Prosím!“

Na to sa Karol rýchlo postavil, pokynul jej, aby ostala sedieť a odišiel. Keď za sebou zavrel vchodové dvere, uistil sa, že sú dobre zavreté. Pustil sa pešo po schodoch, potreboval premýšľať a chôdza na to bola lepšia ako postávanie vo výťahu. Prekvapila ho jej reakcia. Nechcel jej ublížiť, ani ju nahnevať. Naopak, od začiatku mu bola sympatická a mrzelo ho, že sa takto rozišli. Urobil niekde chybu? Možno bol príliš necitlivý

pri tej zmienke o mafiánoch. Asi podcenil závažnosť informácie, že na pozostatky jej otca ktosi hodil mŕtvolu zločincina. Alebo obete zločinu.

Vo vchode vyhľadal jej schránku a vhodil do nej svoju vizitku, na ktorú napísal ospravedlnenie.

Mestská policajtká stála na chodníku pri vjazde na hlavnú cestu. Keď autom prechádzal okolo nej, kývol jej. Spočiatku ho nespoznala, potom sa zoširoka usmiala a srdečne odkývala. Hoci už bolo takmer sedem hodín večer, teplomer ukazoval 27 stupňov. Zapol klimatizáciu a zamieril si to na výpadovku na Prešov. Čakala ho dlhá cesta do Žiliny.

Ráno ho zobudilo zvonenie mobilu. Kým prijal hovor, stihol si pozrieť čas na digitálnych hodinách: 5:45. Spal sotva päť hodín.

„Pupala,“ povedal.

„Vrábeľ. Príď ku mne do kancelárie, hneď ako prídeš do práce.“

„Dobre, šéfe.“

„Bol si včera u tej... V Košiciach?“

„Hej.“

„Dobre. Už si na ceste?“

„Hej.“

Posadil sa a pretrel si oči. Počul, ako sa manželka Gabika za jeho chrbtom zahniezdila.

„Prečo ti nedajú pokoj? Veď si prišiel takmer o polnoci.“

„To nič. Ešte si polež.“

Keď ho zozadu objala okolo krku, zacítil na chrbte jej tvrdé brucho.

„Spite obaja. Keď sa narodí, už sa nevyspíme.“

Otočil sa k nej a bozkali sa na ústa.

„Nemám vstať a urobiť ti raňajky, kým sa osprchuješ?“ spýtala sa.

„Nejdem sa sprchovať, ani raňajkovať.“

„Ako myslíš. Na obed prídeš?“

„Neviem.“

Na majora Vrábľa, zástupcu riaditeľa žilinskej kriminálky, musel takmer polhodinu čakať. Rozladilo ho to. Vyhнал ho z postele preto, aby naňho čakal na chodbe?

Vrábeľ sa prihnal ako víchor, dobre, že nie poklusem. Rozopnuté sako mu vialo okolo veľkého brucha.

„Poď dnu,“ povedal Karolovi, keď okolo neho prechádzal. „Valika, dve kávy,“ prikázal sekretárke, ale vzápätí sa opravil: „Len jednu, Karol hneď pôjde.“

Keď vošli do kancelárie, Karol za sebou zavrel spojovacie dvere a ostal stáť. Vrábeľ mu jasne naznačil, že stretnutie bude krátke.

„Počúvaj, máme na stole to zavraždené dieťa, čo sme našli vo Váhu. Už sú to štyri dni a poriadne sme sa nepohli z miesta. Som nasratý, lebo riaditeľ je nasratý, lebo prezídium je nasraté, lebo minister je nasratý. Ak to do týždňa neuzavrieme, budú chcieť môj krk. Celé Slovensko ten prípad sleduje, blížia sa voľby a tak ďalej. Počúvaj, Karol... Sem mi to položte, Valika, na tie papiere, inde nie je miesto,“ povedal sekretárke, ktorá bez zaklopania vošla a priniesla mu kávu.

„Kde sme to... Potrebujem ťa tam do tímu. Vyšetrovanie vedie Kamil, žiada si ťa tam. Ale tamtá vec s mobilom mi nedá spať. Buď to súvisí s nejakou mafiánskou vraždou, alebo len ktosi pred pätnástimi rokmi chcel vykrahnúť hrob a stratil tam telefón. Bohvie. Škoda, že tí kreténi pri vykopávaní celú krabicu rozbili, takže teraz už nezistíme, či ten mobil do nej

spadol, alebo čo. Sa tam zviezol so zemou? Zajtra to idú celé splanírovať, dnes je posledná šanca ešte sa tam poobzerať. Dám ti dvadsaťštyri hodín. Potom ten prípad odložíš a pridáš sa ku Kamilovi. Zajtra by mali prísť výsledky expertízy, uvidíme. A potom už nebudeme plytvať časom na hľadanie majiteľa strateného mobilu. Chápeš? Dvadsaťštyri hodín. Ešte si tu?“

Ani nie o pätnásť minút už videl Žilinu v spätnom zrkadle služobného auta. Premýšľal, čím začne. Napokon sa rozhodol, že najlepšie bude začať vyšetrovanie kávou a raňajkami. Zastal na benzínke pred Terchovou, kde si kúpil veľkú kávu a bagetu s tuniakom a zeleninou. Vonku si sadol k masívnemu drevenému stolu do tieňa košatej brezy. Kým jedol, zavolať z mobilu na obvodné oddelenie polície v Terchovej a poprosil ich, aby sa pozreli v archíve, či v ich obvode v rokoch 2000 až (ako dlho môže mať človek jeden mobil?) 2005 nemali vraždu s nedohľadanou obeťou.“

„Prepáč, že si to sám nevyhľadám,“ povedal do telefónu operáčnemu, „ale mám len pár hodín a neverím, že u vás nájdem niečo, čo by ma zaujalo. Len vás nechcem preskočiť.“

„Jasné, pozriem sa ti na to. Vlastne, ani nemusím. Určite sme tu nič také nemali. Ja som tu už vyše dvadsať rokov a mali sme tu za celý čas len jednu vraždu a možno dve-tri zabitia. Keď sa chlapi pobili. Telá sa vždy našli.“

„Hm, to som čakal,“ zahuhňal s plnými ústami Karol. „To k vám ani nejdem. Ďakujem, maj sa.“

„Ale mali sme tu jedného strateného,“ povedal policajt, keď Karol chcel už-už zložiť.

„Akého strateného?“

„Nepamätám si to presne, ale bolo to vtedy niekedy. Stratil sa v lese a jeho frajerka sa z toho pomiatla. Veď príď, nájdem spis.“

Karol do seba rýchlo natlačil bagetu a kávu dopíjal už cestou k autu. Na obvodné oddelenie prišiel ani nie o desať minút. Už tam predtým raz či dvakrát bol.

Operačný bol päťdesiatnik, nadstrážmajster, určite aspoň o pätnásť rokov starší ako on. Ale keď už mu tykal do telefónu, ostal pri tom.

„Servus. Karol Pupala, kriminálka Žilina.“

„Ondro Mucha. Sadni si u nás. Dáš si kávu?“

„Teraz som dopil. Pozrieme sa na ten spis?“

Karol vedel, že by si mali vymeniť zopár priateľských, nepracovných viet, ale nemal na to čas.

„Čaká ma dlhý deň a tehotná manželka,“ povedal na ospravedlnenie.

„Jasné,“ povedal nadstrážmajster azda až príliš žoviálnym tónom. „Mladý išiel pozrieť staré zvodky. Vtedy sme to ešte do počítačov nepísali. Ja ani teraz nie. Mladému dávam písať. Naozaj si nedáš kávu? Zopár minút to potrvá.“

„Nie. Alebo hej. Máš turka?“

„Jasné!“

Karol si sadol na stoličku k papiermi zapratanému stolu. Nadstrážmajster zapol rýchlovarnú kanvicu a do hrnčeka odmeral dve kopcovité lyžičky mletej kávy.

„Môžem tu sedieť?“ spýtal sa Karol.

„Jasné. On má dnes voľno. Som tu len ja s mladým. A ešte máme dvoch, išli k nejakej malej autonehode v Belej.“

„Ehhh... Jano? Prepáč, zabudol som meno.“

„Ondro.“

„Ondro, iste. Spomínaš si na ten prípad?“

Nadstrážmajster zalial kávu a niesol ju Karolovi.

„Hej, hej. Trochu som si to oprášil, kým si prišiel. Dvaja mladí išli na túru, zablúdili, ona sa zbláznila a jeho sme nikdy

nenašli. Nevie, či sa dačo zistilo, lebo to robili vaši zo Žiliny. My sme to len zadokumentovali a podali ďalej. Oni boli aj tak Žilinčania, tí mladí.“

„Ako zbláznila? Ako to myslíš?“

„No zašibalo jej, normálne. Že vraj... Aha, náš mladý.“

Do miestnosti vošiel sotva dvadsaťpäťročný podpráporčík. Hodnosťou vyššie ako Mucha, ale v Terchovej sa na to očividne nehrali.

„Nože, daj mu to na stôl,“ pokynul mladému nadstrážmajster a chrochtavo sa zasmial. Ktovie na čom. Karol sa poďakoval a zobral starú zvodku z mája 2001. Odchlipol si z kávy. Nechutila mu. Nadstrážmajster medzitým mladému niečo polohlasom povedal a mladý odišiel.

V hlásení vo zvodke sa písalo v podstate to isté, čo mu Mucha povedal. Milan Macek a Viera Slezáková, tak sa tí dvaja volali, zabúdli kdesi na lazoch nad Lutišami. Písalo sa, že to bolo na samote „U Čižmárov“.

„To ešte existuje, to U Čižmárov?“ spýtal sa nadstrážmajstra.

„No bohvie! Tam teraz stavajú zjazdovku, to je tam niekde. Ale nie tam, kde ten telefón našli.“

Karola to prekvapilo. „Počul si o telefóne?“

„Jasné, veď k nám to prišli nahlásiť. My sme to potom predali vám.“

„Aha.“

„Čižmárovci sú na druhej strane kopca, ale tam to už asi stihli zrovnať.“

„Takže toho... Maceka ste nikdy nenašli?“

„Vy ste ho nikdy nenašli. My sme ho nehľadali, hahaha!“

Do miestnosti sa vrátil mladý.

„Máš to?“ spýtal sa ho nadstrážmajster.

Podpráporčík prikývol a položil pred Karola papierik s ručne napísaným menom a adresou.

„To je ona,“ povedal. „To dievča. Žije v Ružomberku.“

Karol sa usmial a vstal od nedopitej kávy.

„Ďakujem, chlapci. Veľmi ste mi pomohli. Musím už ísť.“

„Jasné, veď na to sme tu,“ povedal nadstrážmajster a prikročil ku Karolovi s natiahnutou rukou.

Viera Slezáková, Sihoť 215/7, Ružomberok, bolo napísané na lístku. Polhodina autom. Karol zvažoval, či by najprv nemal ísť na stavbu zjazdovky, veď Slezáková mu neujde. Potom to zavrhol. Čo by tam robil? Hroby sú už rozkopané, všetko je tam hore nohami, len by strácal čas. Ak ho Slezáková nikam nedoviedie, vráti sa domov a bude pár hodín s manželkou. Keď sa pridá k vyšetrovaniu vraždy toho dieťaťa, doma veľa času nepobudne.

K jej bytu v čerstvo zateplenom paneláku s novou fasádou prišiel o pol desiatej. To znamenalo, že bude mať veľkú šancu byť už na obed doma v Žiline. Vrábeľ sa to nemusí dozvedieť. Zajtra mu povie, že nezistil nič, napíše správu, ako po odchode z Ružomberka ešte tri hodiny skúmal okolie tých hrobov a hotovo.

Slezáková nebola doma, ale susedia mu prezradili, že často chodievala na prechádzky do blízkeho lesa, takto z rána, kým ešte nie je príliš teplo. Počkal by ju vonku, pod stromami boli lákavo vyzerajúce lavičky, ale nepozná ju. Prešla by okolo neho a on by to nevedel. Musel čakať pri jej byte. Sadol si na schody a vychutnával si ich chlad.

Prišla o štyridsať minút. Už keď ju počul kráčať po schodoch, akosi vytušil, že je to ona. Bola to pekne vyzerajúca štyridsiat-